Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 42 (1792) ♦ Четвер, 5 березня 1998 року ♦ Ціна договірна

Наша дружба небезпечна і тяжка

Газета — як, мабуть, помітив уважний читач —приділяла особливу увагу державному візиту Президента України Леоніда Кучми до Росії. Тож природно, коли оголосили про прес-конференцію за підсумками поїздки, кореспондент газети поспішив акредитуватися. Та не так сталося, як гадалося. У прес-службі адміністрації Президента повідомили: зайвих місць у конференц-залі нема. Іншими словами, парламентській газеті сказали «зась». Мало того, як з'ясувалося трохи пізніше, до «чорних списків» потрапило чимало журналістів від видань, що висвітлювали візит Кучми «неправильно», навіть кореспондент російської газети «Русский телеграф». Але справді у редакції подивувалися, коли дізналися, що прізвище спецкора «ГУ» в акредитаційному списку все ж було. Просто після того, як йому усно відмовили, плани змінилися. Це було непорозуміння, запевнили у прес-службі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Для самоврядування в Києві нема перешкод

Парламентська хроніка

Верховна Рада прийняла закон «Про столицю України – місто-герой Київ»

Ранкове засідання 4 березня

Проект закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» представляв Олександр Лавринович.

І, як зазначив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, парламент зробив усе залежне від нього, щоб кияни змогли 29 березня обрати голову міста і місцеву раду у відповідності зі своєю волею і на засадах самоврядування.

(Закінчення на 2-й стор.).

Пацієнт скоріш живий, аніж мертвий?

Питання вдосконалення діяльності СНД та його органів розглянуть сьогодні в Москві на засіданні Ради міністрів закордонних справ держав Співдружності. Завтра разом зберуться прем'єр-міністри колишніх радянських республік.

Можливо, буде розв'язано питання про доцільність скликання в рамках СНД Міждержавної конференції на вищому рівні з підготовки в стислі терміни ретельно обгрунтованих і економічно опрацьованих пропозицій з подальшого розвитку співробітництва та інтеграції країн Співдружності. Крім того, обговорять проблеми забезпечення безпеки, миротворчості та боротьби зі злочинністю.

Правила дорожнього руху поважають більше за права людини

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Днями будинок Кабінету міністрів знову пікетували громадяни, невдоволені нинішньою політикою уряду. Вимагали того, що вже стало притчею во язицех, —роботи, зарплати, пенсій, компенсацій за втрачене внаслідок Чорнобильської катастрофи здоров'я, зрештою, вимагали іншого життя й іншого ставлення з боку можновладців.

Ті, хто позирав з вікон на натовп пікетувальників, мабуть, не дуже пройнялися їхніми гаслами, бо «демонстрацію протесту» швидко розігнали. Працівники міліції, обурені намірами «невдоволених» перекрити рух по центральній політичній магістралі столиці — вулиці Грушевського, швидко «навели порядок». Якби ж то так само, за чиїмось усним наказом, можна було розв'язати всі проблеми — скажімо, погасити мільярдні борги у зарплаті чи «запустити» нокаутовані невдалою економічною політикою підприємства!

На жаль, про таку виконавську дисципліну можна тільки мріяти. А коли в країні суцільний безлад, нічого не залишається, як слідкувати за правилами дорожнього руху. Хто там ще насмілився ввімкнути червоне світло службовим іномаркам?

Себе показати і на «Ювентус» подивитися

Презентація українських єврооблігацій, номінованих у новій європейській валюті євро, почалася вчора в Мілані й триватиме протягом кількох днів у Парижі, Цюриху, Женеві та Лондоні. Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко проведе презентацію в Італії.

Які цікаві бувають часом збіги обставин! Так, у день робочого візиту глави українського уряду в Італії відбувся матч Кубка чемпіонів між столичним «Динамо» та знаменитим «Ювентусом»...

Нагадаємо, Валерій Пустовойтенко є президентом Федерації футболу України.

Посміхається Тарасова березіль

До 184-ї річниці з дня народження великого Поета і земляка на Черкащині відбудеться низка подій, присвячених пам'ятній даті.

У Каневі, в музеї Т. Шевченка, відкривається виставка відомого черкаського художника Івана Бондаря. У Черкасах, у художньому музеї — традиційна виставка кращих робіт вихованців мистецьких шкіл. В обласному музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка відбудеться літературно-мистецьке дійство, в якому головну скрипку гратимуть молодіжні співочі й танцювальні колективи Канівського державного училища культури.

У селах Моринці та Шевченкове (Кирилівці) також пошанують пам'ять духовного батька нації літературними вечорами, концертами бандуристів, покладанням квітів до могили матері Поета.

Лист на першу сторінку

Благословили на жебрацтво

Працюю листоношею, робота мені подобається. Та коли виплачую державну допомогу на дітей, соромно за країну. Бо хіба можна утримувати дитя на 5 гривень 20 копійок? Спробували б ті, хто встановив таку «допомогу», прожити на неї. І нема чого дивуватися, що погіршується демографічна ситуація.

Валентина ЗИМА.

Білецьківка
Кременчуцького району
Полтавської області.

P.S.

○ Кабінет міністрів України прийняв постанову «Про вдосконалення порядку видачі спеціальних дозволів (ліцензій) на використання родовищ мінеральної води».

○ У середині березня у Львові буде відкрито почесне консульство Австрії, котре охопить території Львівської, Закарпатської, Волинської, Тернопільської і Рівненської областей.

○ До кінця цього місяця американська корпорація General Motors приєднається до реалізації проекту і виробництва автомобілів у рамках СП «АвтоЗАЗ-Daewoo».

○ За останні два тижні в Одеській області зафіксовано 7 не підтверджених повідомлень про плановані вибухи.

У номер

І на суші, і на морі, і в тюрмі

— Голосування відбудеться скрізь: і на суші, і на морі, і в тюрмі, — так прокоментував рішення Конституційного суду про вибори голова Центрвиборчкому Михайло Рябець на прес-конференції.

Голова Центрвиборчкому сказав, що у всіх 225 виборчих округах у встановлені строки закінчено реєстрацію кандидатів у народні депутати України. Їх —4259 чоловік. 1867 громадян України реалізували право на самовисунення, 2384 осіб висунуті відповідними осередками політичних партій та блоків. Отож конкурс на один депутатський мандат становить у середньому 18 претендентів.

Зокрема, виконуючи рішення Конституційного суду, Центрвиборчком вже скасував свою постанову «Про порядок надання згоди на притягнення кандидатів у народні депутати України до кримінальної відповідальності, їх арешт або застосування заходів адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку».

Анатолій КАРАСЬ.

Фарби жіночності

У дні роботи дев'ятої сесії Верховної Ради України депутати знаходять час і для відвідання художніх експозицій. У парламентському холі показала свої живописні та графічні роботи Наталя Лук'яньонок.

Це вже дев'ята персональна виставка колишньої випускниці харківських художнього училища та художньо-промислового інституту (факультет «Графіка»). В інтерв'ю Наталка зізналася, що дуже любить людей і природу. А відвідувачів переконали в цьому її щирі пейзажі, натюрморти, жанрові композиції, портрети і навіть ікони.

Вітаючи художницю з вернісажем, Голова Верховної Ради Олександр Мороз сказав, що побачене навіває думки про весну та майбутнє свято. А ще додав: «У колективі, де багато чоловіків, обов'язково повинні працювати жінки. Інакше не буде в роботі ефективності, духовної насиченості».

Ольга КРАСОВСЬКА.

На знімку: картина Н. Лук'яньонок «Соняшники».

Парламентська хроніка

До завершення сесії — кілька днів напруженої роботи

Вечірнє засідання 3 березня

До завершення дев'ятої парламентської сесії залишилося кілька завантажених звичайною законотворчою роботою днів. Цей вечір парламентарії присвятили ухваленню низки економічних законопроектів. Зокрема, ратифікували угоду між урядом України та урядом Республіки Вірменія про виробничу кооперацію. За висновком науково-експертного управління Верховної Ради, цей документ сприятиме розширенню торговельно-економічних відносин наших держав. Він передбачає створення сприятливого режиму для діяльності підприємств, що працюватимуть у межах єдиних виробничих циклів, а також звільнення продукції, що постачатиметься в рамках угоди, від мита та акцизних зборів.

Ратифіковано конвенцію між урядами України та Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування і попередження ухилень від сплати податків на доходи і майно, а також угоду щодо співробітництва в розвитку та використанні систем стільникового рухомого зв'язку. Згодом Верховна Рада ухвалила в другому читанні два законопроекти народного депутата Юрія Шареніна, які пропонують зміни до Цивільно-процесуального та Кримінально-процесуального кодексів України. Віднині суддям Верховного суду України буде надано право виносити протести на рішення та вироки судів нижчого рівня. Досі такі повноваження мали лише голова Верховного суду, його заступники, голови обласних судів та їх заступники.

Ганна РОМАНЦОВА.

Для самоврядування в Києві нема перешкод

Ранкове і денне засідання 4 березня

(Початок на 1-й стор.).

Депутати обговорили звернення Президента України Леоніда Кучми щодо давання згоди на призначення Олега Литвака Генеральним прокурором України, а Володимира Ланового — головою Фонду державного майна України.

Ні Олег Литвак, ні Володимир Лановий на засіданні присутні не були. Один повідомив, що він хворий, другий — що перебуває у відпустці. Зрештою, депутати прийняли рішення не обмежуватись обговоренням звернення Президента, а розглянути питання про призначення О. Литвака і В. Ланового на відповідні посади, включити це питання до порядку денного сесії і перенести голосування на 16 годину.

Одночасно депутати направили запит Президентові стосовно обставин, за яких В. Лановий, перебуваючи у відпустці, продовжує керувати Фондом держмайна замість людини, тимчасово призначеної Президентом.

Сесія прийняла постанову про законодавче врегулювання бюджетних видатків на проведення виборів до місцевих рад. Відзначалося, що з передбачених бюджетом 250 мільйонів гривень на вибори надійшло тільки 30 мільйонів. Кабінету міністрів доручено розробити графік фінансування виборчих кампаній, Центрвиборчкому розглянути кошторис витрат, а Рахунковій палаті взяти під контроль використання коштів.

При розгляді закону України «Про Фонд державного майна України» з пропозиціями Президента, головна з яких стосувалася підпорядкування фонду Кабмінові, а не Верховній Раді, не набралося 300 голосів, щоб залишити закон у попередній редакції.

Депутати прийняли закон «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», провели повторне голосування про призначення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та обрання обласних суддів.

Результати таємного голосування бюлетенями про призначення Уповноваженого з прав людини, в якому взяли участь 330 депутатів, такі: за Сергія Головатого — 41 голос, за Ніну Карпачову — 207, їй не вистачило 19 голосів; отже, посада Уповноваженого залишається вільною.

Обласні судді набрали достатню кількість голосів, тож усі обрані.

Верховна Рада збільшила кількісний склад президії Вищого Арбітражного суду з 9 до 11 осіб і затвердила нових членів президії, ними стали судді В'ячеслав Джун та Володимир Карабань.

Ратифіковано також угоду про зустрічну гарантію між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Не подолано вето Президента на закон України «Про тимчасову заборону підвищення цін та тарифів на житлово-комунальні послуги, що надаються громадянам України», а також не набрав більшості голосів законопроект про професійні спілки.

Анатолій КАРАСЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Наша дружба небезпечна і тяжка

(Початок на 1-й стор.).

Свою прес-конференцію (а про зміст її ми дізналися з ДІНАУ) Леонід Кучма розпочав так: «В Україні є політики, які хочуть завжди бути перші: на весіллях —наречениими, а на похоронах — покійниками». «Помиляються ті, хто побачив у результатах візиту відмову України від своєї незалежності», — запевнив Президент.

Леонід Кучма поіменно згадав політиків, які дозволили собі його покритикувати: Голову Верховної Ради Олександра Мороза, народних депутатів Євгена Марчука та Сергія Терьохіна. І особливої честі було удостоєно «Голос України». Л. Кучма висловився на кшталт того, що безкарно критикувати те, що робить Президент, не можна. Він обурений тим, що, мовляв, у нашій газеті опублікували інформацію під назвою «Кучма поїхав продавати Україну». «Цей друкований орган — рупор парламенту Олександра Мороза, який неодноразово виступав за розвиток україно-російських відносин. І тут раптом такий пасаж... Гадаю, що в українського народу вистачить мудрості, щоб розставити крапки над «і».

І не сумнівайтеся, Леоніде Даниловичу, вистачить. Тим паче, що цей народ не такий заклопотаний державними справами і має час прочитати «ГУ» і на власні очі пересвідчитися, що серед майже десяти матеріалів, присвячених московському візиту, немає навіть «інформашки», вміщеної під цитованим заголовком. Очевидно, трохи перестаралися помічники Президента, а, можливо, у кого болить — той і кричить... Та й свої висновки народ робить, враховуючи не лише запевнення глави держави. Так, учора Л. Кучма заявив журналістам, які «вмістилися» у залі (а як було видно з телетрансляції, порожніх місць вистачало), що переконаний: Держдума ратифікує широкомасштабний договір ще до 29 березня.

Наша дружба и опасна, и трудна.
И на первый взгляд,
как будто не видна.
Если кто-то кое-где у нас порой
Честно жить не хочет,
Значит с ними нам вести
незримый бой.
Так назначено судьбой
для нас с тобой:
Дружба дни и ночи.

А водночас у Думі відбувалося спеціальне слухання з цього питання, у якому взяла участь і делегація ВР, очолювана Володимиром Яценком. Під час слухання голова комітету у справах СНД та зв'язках зі співвітчизниками Георгій Тихонов заявив, що нині актуальніше не договір ратифікувати, а провести референдуми у двох державах, щоб знову об'єднатися. І коли депутат ВР Богдан Горинь не витримав і заявив, що «це — провокація», то його адресували до... «матері»: «Запросили сюди якихось... чортзна-кого. Ви всі тут у гостях, а то виппурнемо вас всіх до бісової матері». Ось як розмовляють з Україною після вікопомного візиту Л. Кучми до Москви.

А щодо того — продав чи ні Президент Україну? Та навіть якби й хотів продати, то хто ж купуватиме те, що хоче отримати задарма.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Репліка

Телевулицею «СЛОНа» водили

На досить одноманітному за характером обличчі нашого телебачення поява іронічної гримаси — передвиборного політичного шоу «5 на 5» — здається, стала помітною подією. Зустрілися дві безкомпромісні, в політичних симпатіях далекі одна від одної сили: «Національний фронт» і «СЛОН». Перші — яскраво виражені представники патріотичного крила електорату, другі —проросійські прихильники двомов'я, тісних, аж до злиття, економічних зв'язків з північним сусідом тощо.

Перший іспит, на наш погляд, успішніше витримала команда патріотів на чолі з досвідченими Славою Стецько та Левком Лук'яненком. П'ятірка Володимира Гриньова діяла в'яло або ж агресивно (Володимир Бистряков).

Повторю — передача вдалася, в цілому. На безриб'ї...

Що ж до деталей, то найперше претензії можуть бути до ведучих В'ячеслава Піховшека та Миколи Вересня. Очевидно, вони занадто повірили у свій теледосвід і спробували імпровізувати замість розвитку передачі згідно з чітко визначеним сценарієм. За сумбуром, перескакуванням з однієї теми на іншу, за демонстрованою неприязню однієї команди до іншої телеглядачі так і не змогли побачити зміст передвиборних програм двох політичних об'єднань. Іншими словами, передача викликала емоції, а не роздуми. Не рятує ведучих, на жаль, і практиковане на сучасному ТБ звертання до провокаційних прийомів (особливо В'ячеслава Піховшека).

Неважко передбачити, що така ж розхристана буде й завтрашня «зустріч» з участю, зокрема, Прогресивних соціалістів на чолі з Наталією Вітренко та Володимиром Марченком.

Нічого, крім галасу, не додає телешоу й присутність на знімальному майданчику груп підтримки. Про оформлення «поля бою» говорити не будемо. Як кажуть, у стилі «скромна бідність».

То яка ж мета ставилася перед ведучими цього заходу? Пан Роднянський у вступному слові щось казав про допомогу виборцям зробити свідомий крок під час парламентських виборів. Очевидно, це його чергові «витівки». Адже вийшло все навпаки: вели «СЛОНа», народ улюлюкав, елефант огризався, патріоти торжествували...

Можливо, організатори передвиборного телешоу мають чітке завдання —дискредитувати майбутні вибори, привести електорат до переконання, що лише президентська влада — умова порятунку України?

Віталій АБЛІЦОВ.

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

у справі за конституційними поданнями народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про вибори народних депутатів України» (справа про вибори народних депутатів України)

м. Київ,
26 лютого 1998 року.
№ 1-рп/98

Справа № 03/3600-97, № 03/3808-97
№ 1-13/98

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:
Тимченка Івана Артемовича — головуючий,
Вознюка Володимира Денисовича,
Євграфова Павла Борисовича — суддя-доповідач,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Німченка Василя Івановича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Селівона Миколи Федосовича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича,
Яценка Станіслава Сергійовича за участю представників суб`єктів права на конституційне подання — народних депутатів України — Носова Владислава Васильовича, Стешенка Олександра Миколайовича, Гетьмана Вадима Петровича, Ольховського Бориса Івановича — народних депутатів України, Барабаша Олександра Леонідовича — громадянина України; представника Президента України Стичинського Броніслава Станіславовича — першого заступника Міністра юстиції України; представників Верховної Ради України Лавриновича Олександра Володимировича — заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики і судово-правової реформи, народного депутата України, Мішури Валерія Дмитровича —секретаря Комітету Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації, народного депутата України, Зайця Анатолія Павловича —заступника керівника Науково-експертного управління Секретаріату Верховної Ради України; представників Центральної виборчої комісії Алсуф`єва Віктора Володимировича, Співака Василя Івановича — членів Центральної виборчої комісії,

керуючись статтею 150 Конституції України, пунктом 1 статті 13, статтями 40, 61, 63, 65 Закону України «Про Конституційний Суд України», розглянув на пленарному засіданні справу за конституційними поданнями народних депутатів України від 19 листопада і 4 грудня 1997 року щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень і повністю Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 року із змінами, внесеними Законом України «Про внесення зміни до статті 34 Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 11 грудня 1997 року, Законом України «Про внесення зміни до статті 39 Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 25 грудня 1997 року, Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 30 грудня 1997 року.

Колегія суддів Конституційного Суду України з конституційних подань та звернень ухвалами від 24 грудня 1997 року і 4 січня 1998 року відкрила конституційні провадження у справах за конституційними поданнями народних депутатів України від 19 листопада і 4 грудня 1997 року. Ухвалою від 4 січня 1998 року зазначені конституційні подання відповідно до статті 58 Закону України «Про Конституційний Суд України» були об`єднані в одне конституційне провадження.

Приводом для розгляду справи відповідно до статей 39, 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» стали конституційні подання народних депутатів України від 19 листопада 1997 року і 4 грудня 1997 року.

Підставою для розгляду справи згідно з пунктом 1 статті 82 Закону України «Про Конституційний Суд України» є наявність спірних питань щодо відповідності окремих положень і повністю Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 року Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Євграфова П. Б., пояснення представників суб`єктів права на конституційне подання Носова В. В., Стешенка О. М., Гетьмана В. П., Ольховського Б. І., Барабаша О. Л., представника Президента України Стичинського Б. С., представників Верховної Ради України Лавриновича О. В., Мішури В. Д., Зайця А. П., представника Центральної виборчої комісії Співака В. І., дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України **установив:**

Постанова Верховної Ради України

Про чинність Закону України «Про вибори народних депутатів України»

У зв'язку з прийняттям Конституційним Судом України Рішення від 27 лютого 1998 року стосовно відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про вибори народних депутатів України», керуючись статтями 150 і 152 Конституції України, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про вибори народних депутатів України» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 43, ст. 280) із змінами, внесеними законами України від 11 грудня 1997 року, від 25 грудня 1997 року і від 30 грудня 1997 року, продовжує діяти, за винятком окремих положень, що втратили чинність відповідно до пункту 8 Рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 1998 року.

2. Відповідно до пункту 9 Рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 1998 року це Рішення Конституційного Суду України не є підставою для прийняття Центральною і окружними виборчими комісіями рішення відповідно про виключення кандидата у депутати із зареєстрованого списку кандидатів у депутати від політичної партії, виборчого блоку партій або про скасування реєстрації кандидата у депутати (в тому числі в порядку, передбаченому частиною другою статті 26 Закону України «Про вибори народних депутатів України»), якщо громадянин зареєстрований кандидатом у депутати згідно з цим Законом в одномандатному виборчому окрузі та у списку кандидатів у депутати від політичної партії, виборчого блоку партій.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ.
3 березня 1998 року.
№135/98-ВР.

1. Суб`єкти права на конституційне подання вважають за необхідне визнати такими, що не відповідають Конституції України (неконституційними), окремі положення і повністю Закон України «Про вибори народних депутатів України», прийнятий Верховною Радою України 24 вересня 1997 року і введений в дію 25 жовтня 1997 року, з дня опублікування Закону в офіційному виданні Верховної Ради України — газеті «Голос України».

На думку суб`єктів права на конституційне подання, положення зазначеного Закону «не відповідають правовій ідеї і нормам чинної Конституції України», обмежують конституційні права і свободи громадян, дискримінують їх; Закон «спотворює (фальсифікує) безпосереднє народне волевиявлення, здійснене на виборах», не забезпечує додержання «основних принципів виборчої системи» України — загального, рівного, прямого виборчого права на основі яких шляхом таємного голосування обираються чотириста п`ятдесят народних депутатів України. Закон, як зазначається в конституційних поданнях, звужує зміст та обсяг існуючих прав і свобод людини і громадянина, встановлених, зокрема, Законом України «Про вибори народних депутатів України» в редакції від 18 листопада 1993 року і Постановою Верховної Ради України «Про застосування законів України «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори Президента України», «Про вибори депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад» від 13 липня 1994 року в частині, що стосується виборів народних депутатів України. Положення Закону суперечать й іншим нормам і принципам Конституції України стосовно здійснення прав і свобод громадянами України в процесі виборів народних депутатів України.

Як зазначається в конституційних поданнях народних депутатів України, не відповідають положенням статей 5, 21, 22, 24, 36, 38, 41, 42, 55, 64, 69, 70, 71, 76 Конституції України (є неконституційними) пункт 18 статті 11, частина десята статті 14, частина третя статті 15, частина третя статті 20, стаття 22, пункт 9 частини першої та частина п`ята статті 24, пункт 2 частини першої та частина шоста статті 25, частини перша і третя статті 27, частина п`ята статті 29, стаття 32, частини третя, четверта, п`ята і шоста статті 39, стаття 40, частини п`ята, шоста, сьома, восьма, дев`ята, десята, одинадцята, тринадцята, чотирнадцята статті 42, частини четверта, шоста, сьома, восьма статті 43, частини друга і третя статті 44, частина третя статті 47, частина перша статті 49, частина друга розділу XI «Прикінцеві положення» Закону. Положення статті 21 Закону, як наголошується в конституційних поданнях, «суттєво впливає на склад висунутих кандидатів у депутати і, відповідно, на склад парламенту, тому його неконституційність призводить до неконституційності Закону в цілому».

Суб`єкти права на конституційне подання вказують і на те, що зазначені положення Закону не відповідають частині третій статті 21 Загальної декларації прав людини (1948 р.), а також статтям 25 і 26 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (1966 р.), принципам, закріпленим у його Преамбулі.

2. У листі Голови Верховної Ради України до Конституційного Суду України від 27 січня 1998 року зазначається, що наведені в конституційних поданнях народних депутатів України твердження щодо неконституційності окремих положень і повністю Закону України «Про вибори народних депутатів України» є необгрунтованими. Наголошується на тому, «що наявність у Законі навіть одного окремого положення, яке відповідає Конституції, якщо не була порушена встановлена Конституцією України процедура розгляду, ухвалення або набрання чинності цим Законом, не дає права вимагати визнання такого Закону повністю неконституційним».

Не погоджуючись з доводами суб`єктів права на конституційне подання, Голова Верховної Ради України звертає увагу на те, що Закон був прийнятий відповідно до вимог пункту 3 частини першої статті 85, пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України в розвиток положень, зазначених в її статтях 15, 36, 38, 69, 70, 71, 76 і «з додержанням встановленої Конституцією України процедури розгляду, ухвалення та набрання ним чинності». На його думку, твердження про визнання окремих положень Закону неконституційними спрямовані проти змішаної (мажоритарно-пропорційної) виборчої системи та «визнання такими, що не відповідають Конституції, фактично всіх основних положень, які регулюють вибори 225 народних депутатів України по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу». Проте, як зазначається в листі, Конституція України (пункт 20 частини першої статті 92) питання щодо визначення виборчої системи відносить до компетенції і повноважень парламенту України —Верховної Ради України, воно «є питанням політичної доцільності».

У листі ставиться під сумнів трактування суб`єктами права на конституційне подання механізму дії загальних конституційних принципів виборчого права у мажоритарно-пропорційній системі виборів народних депутатів України, а також їх підхід до визначення конституційного змісту понять: «рівне виборче право», «пряме виборче право», «загальне виборче право». Зроблено висновок про те, що за Законом України «Про вибори народних депутатів України» громадяни «можуть реалізувати своє виборче право — як загальне, рівне, пряме — відповідно до Конституції України (конституційно) через обидві складові змішаної системи (мажоритарну і пропорційну) одночасно як по одномандатних, так і по багатомандатному виборчих округах».

У зазначеному документі оспорюються вимоги суб`єктів права на конституційне подання визнати такими, що не відповідають Конституції України (неконституційними), положення Закону, якими встановлено порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій, висування і реєстрації кандидатів у народні депутати України по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу і в одномандатних виборчих округах, визначено гарантії діяльності кандидатів у народні депутати України, а також порядок встановлення результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному та одномандатних виборчих округах.

3. Згідно з частиною третьою статті 77, пунктом 20 частини першої статті 92 Конституції України організація і порядок проведення виборів народних депутатів України встановлюються виключно законами України. Відповідно до статті 75 Конституції України єдиним органом законодавчої влади в Україні є Верховна Рада України, яка наділена Конституцією України повноваженнями приймати закони (пункт 3 частини першої статті 85), тому до її компетенції належить законодавче врегулювання питань організації і порядку проведення виборів народних депутатів України.

24 вересня 1997 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про вибори народних депутатів України», за яким народні депутати України обираються громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування за змішаною (мажоритарно-пропорційною) системою (частина перша статті 1 Закону). При цьому із 450 народних депутатів України — конституційного складу Верховної Ради України (частина перша статті 76 Конституції України) 225 обирається в одномандатних виборчих округах на основі відносної більшості, а 225 — за списками кандидатів у народні депутати України від політичних партій, виборчих блоків партій у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі на основі пропорційного представництва (частина друга статті 1 Закону).

Відповідно до цих принципових положень Закон вирішив питання щодо самої організації виборів народних депутатів України, в тому числі утворення виборчих округів і виборчих дільниць, утворення виборчих комісій та визначення їх повноважень, встановлення порядку складання списків виборців, висування і реєстрації кандидатів у народні депутати України у зазначених виборчих округах, проведення передвиборної агітації, фінансування виборчої кампанії, голосування, підрахунку голосів, встановлення результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному і одномандатних виборчих округах та в цілому, а також нормативно вирішив інші питання, пов`язані з виборами народних депутатів України.

Аналіз положень Конституції України дає підстави для висновку, що зазначені та інші питання, врегульовані Законом України «Про вибори народних депутатів України», є компетенцією Верховної Ради України, зокрема, вирішувати ці питання відповідно до статей 3, 6, 8 та 19 Конституції України.

Разом з тим вирішення цих питань оспорюється у конституційних поданнях народних депутатів України, насамперед це стосується додержання конституційних принципів виборчого права.

4. Згідно зі статтею 71 Конституції України вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Право голосу на виборах мають громадяни України, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними (стаття 70 Конституції України). Народним депутатом України відповідно до частини другої статті 76 Конституції України може бути громадянин України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п`яти років. Таким чином, за змістом статей 38, 70, 71, 76, 141 Конституції України сутністю виборчого права є право громадян України вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Це право є загальним, рівним і прямим.

Основоположні принципи загального, рівного і прямого виборчого права, вільне і таємне волевиявлення громадян України на виборах народних депутатів України становлять конституційну основу правового регулювання виборчого процесу.

5. На думку народних депутатів України, сформульоване в частині п`ятій статті 42 Закону положення, згідно з яким «списки кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій, що отримали менше чотирьох відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, не отримують право на участь у розподілі депутат-

(Продовження на 5-й стор.).

ТРУДЯЩИМ — РАДЯНСЬКУ ВЛАДУ! СУСПІЛЬСТВУ — СОЦІАЛІЗМ! УКРАЇНІ — ДОБРОВІЛЬНИЙ СОЮЗ РІВНОПРАВНИХ БРАТНІХ НАРОДІВ!

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ

Комуністична партія України — партія трудящих: робітників, селян, трудової інтелігенції, яка не зрадила власного народу, — вважає, що хоча Україна поставлена на коліна, але у неї ще є достатньо сил і волі, аби піднятися на повен зріст, скинути з шиї народу своє і чужоземне панство, зупинити системну кризу та запобігти загальнонаціональній катастрофі, яка невблаганно насувається.

Така можливість випадає в березні 1998 року під час проведення чергових виборів народних депутатів України та місцевих рад.

Відповімо на запитання: чим обернулася для країни і куди веде далі політика реставрації капіталізму в Україні?

— До небаченого розколу суспільства на купку багатих і величезну масу знедолених жебраків. Реальні доходи знизилися в 10—15 разів. Понад 90% громадян живуть у злиднях чи за межею виживання.

— До нечуваного геноциду народу. За рівнем смертності Україна тепер займає перше, а народжуваності — останнє місце в Європі. Повне чи часткове безробіття охопило 40% працездатного населення.

— До знищення виробництва, по суті —деіндустріалізації країни, втрати понад половину економічного потенціалу. Імпортні продукти і товари майже на 95 відсотків витіснили вітчизняну продукцію. Україна, яка входила до першої десятки індустріально розвинених країн світу, стабільно займала перші—другі місця в Європі по випуску найважливішої продукції, стрімко перетворюється на «бананову» республіку без майбутнього, в маріонетку НАТО, фінансових структур Заходу. За час президентства Л. Кучми Україна в своєму розвитку, за оцінкою ООН, опустилася з 45 на 95 місце серед 175 країн світу.

— До втрати продовольчої незалежності. Насильно розваливши колективні господарства, Україна, де знаходиться 10% світових запасів чорноземів, уже не в змозі нагодувати свій народ.

— До тотальної криміналізації політики, економіки, управління, побуту. Злочинні угруповання диктують свої умови всім, у тому числі й політикам.

— До духовного колапсу, втрати загальнолюдських моральних норм і цінностей. Державна підтримка науки, культури, освіти і виховання в десятки разів нижча за мінімально необхідний рівень.

Піднятися з колін, зупинити наростаючу катастрофу, вийти на шлях ефективного розвитку, забезпечити народові гідне цивілізоване життя Україна може і повинна!

Обов'язковими умовами порятунку країни є:

— усунення конституційним шляхом антинародного режиму і повернення влади трудовому народові у формі Рад депутатів трудящих;

— перехід на соціалістичний шлях розвитку, відновлення суспільства соціальної справедливості і гуманізму;

— добровільне створення рівноправного Союзу братніх народів.

Рішуче відмежовуючись від перевертнів і зрадників, самоочищена Комуністична партія України заявляє своєму народові: нинішні комуністи не мають нічого спільного з колишніми «партбілетоносіями» — тими, хто прилаштувався біля державних корит і годівниць, у численних псевдодемократичних, націонал-державницьких «партіях» і угрупованнях.

Ми переконані, що:

— влада повинна бути відібрана у продажних чиновників та «нових українців» і конституційним шляхом повернута трудящим. Це буде Радянська влада!;

— суспільство приступить до створення основ і розвитку соціалістичного ладу — суспільства соціальної справедливості, ладу трудящих і для трудящих;

— буде створена нова добровільна спільність —Союз рівноправних братніх народів;

— людина праці стане головною цінністю держави, яка виражатиме і відстоюватиме інтереси робітників, селян, вчителів, молоді, ветеранів, дітей, військовослужбовців, а не новоявлених панів;

— буде оголошено жорстоку війну тіньовому бізнесу, організованій злочинності, корупції, бандитизму, наркоманії, алкоголізму. Суспільство відновить і забезпечить порядок та спокій, широкі політичні права та свободи, народну демократію;

— вітчизняний виробник буде захищений від закордонних інтервентів. Будуть відновлені та інтенсивно розвиватимуться підприємства та шахти Донбасу, військово-промисловий комплекс Дніпропетровська і Києва, металургія Кривбасу, машинобудування Харкова, енергетика Запоріжжя, кораблебудування Миколаєва і Херсона, електронна промисловість Львова, нафтопереробка Полтавщини, хімічна індустрія Сумщини і Луганщини, текстильна промисловість Рівного, Житомира і Чернігова, вилов і обробка риби Севастополя і Керчі, морський флот Одеси, деревообробка Івано-Франківщини, Закарпаття і Волині, індустрія відпочинку Криму. Вітчизняний ринок буде наповнений якісними, різноманітними товарами за соціально доступними для кожного громадянина цінами;

— буде відновлено державний і робітничий контроль;

— стане вигідно виробляти матеріальні і духовні блага, але невигідно — спекулювати чи працювати у тіньовому бізнесі;

— робітник повернеться на завод і одержить можливість трудитися та заробляти на гідне життя;

— селянин зможе працювати у колгоспі, радгоспі чи особистому господарстві, вчасно одержувати гідну винагороду за свою працю;

— керівники підприємств і закладів, голови колгоспів, які користуються авторитетом у трудових колективах, зможуть за підтримки держави і суспільства розкрити свій організаторський талант з відновлення та розвитку виробництва;

— учені, винахідники, інженерно-технічні працівники промисловості, фахівці сільського господарства зможуть на повну силу використати свої знання, досвід і талант як творці науково-технічного прогресу і організатори виробництва;

— учитель, лікар, артист, художник, письменник, працівник культури і мистецтва відчують оцінку і всебічну підтримку суспільства і Радянської влади, стануть істинними народними інтелігентами і проповідниками гуманізму, добра та правди;

— жінки перестануть боятися народжувати дітей, зможуть спокійно їх виховувати і бути впевненими в їх майбутньому. Буде запроваджена спеціальна система захисту та підтримки материнства і дитинства;

— молодь, студенти, школярі одержать гарантії безкоштовної освіти, їм будуть створені необхідні умови для розкриття своїх здібностей, всебічного і гармонійного розвитку, заняття спортом, повноцінного відпочинку;

— воїни одержать все необхідне, щоб займатися своєю нелегкою, почесною справою. Поліпшуватимуться житлово-побутові умови військовослужбовців, а для афганців вони будуть вирішені;

— міліціонер, суддя, прокурор будуть і самі захищені Законом, і захищатимуть чесних людей від кримінальної вседозволеності;

— ветерани — носії історичної правди, честь і совість нашого народу — будуть надійно соціально захищені, матеріально і морально підтримані;

— інваліди, хворі одержать можливість якісного лікування за рахунок держави, ліки стануть доступними хворому, всім, кому вони потрібні ;

— потерпілим від Чорнобильської катастрофи забезпечуватиметься збереження пільг і соціальних виплат, їх діти одержать належне лікування, оздоровлення і навчання;

— ошуканим вкладникам поетапно повертатимуть проіндексовані заощадження;

— заробітна плата, пенсії та соціальні допомоги збільшуватимуться і вчасно виплачуватимуться;

— органи місцевого самоврядування одержать більшу самостійність, державні гарантії і підтримку, зможуть вчасно і на достатньому рівні забезпечувати фінансування бюджетної сфери, соціального розвитку своїх регіонів;

— українська мова отримає свій природний розвиток, буде очищена від насаджуваної мови діаспори. Російська мова як рідна мова половини населення України нарівні з українською набуде статусу державної мови;

— приватний виробник, що не експлуатує чужої праці, буде законодавчо захищений, зможе вільно проявляти свої здібності і нахили;

— будуть поіменно названі злочинці, винні у розвалі держави, пограбуванні трудового народу, розкраданні загальнонародної власності, за мільйони передчасно померлих і ненароджених, убитих та скалічених, загнаних у петлю;

— на екрани кіно, телебачення, в друковані засоби масової інформації буде повернуто справжні досягнення культури, духовності, мораль. Героями дня стануть робітник та вчений, селянин та інженер натомість банкіра, повії, рекетира, вбивці;

— буде забезпечено верховенство права і закону, а злочинцям знайдеться місце за гратами;

— усіма засобами держави захищатимуться честь і гідність громадянина Радянської України.

Шановні товариші, співвітчизники!

Ленінська Комуністична партія України іде на вибори під Червоним Прапором соціалістичного будівництва і Перемоги над фашизмом.

Ми закликаємо робітників, селян, інтелігенцію, ветеранів, молодь, військовослужбовців стати під наш Стяг і створити міцний блок Комуністичної партії і трудящих України.

Услід за Леніним ми стверджуємо: не можна йти вперед, «не йдучи до соціалізму, не роблячи кроків до нього»!

Разом з Комуністичною партією — на вибори, разом після перемоги на виборах — до ефективної соціалістичної економіки, заможного життя трудящих, високої культури, духовності і моралі!

РАЗОМ МИ ПЕРЕМОЖЕМО! ПЕРЕКОНАНІ — ПЕРЕМОГА БУДЕ ЗА НАМИ!

Секретар ЦК Компартії України
П. СИМОНЕНКО.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ

ХДПУ усвідомлює свою відповідальність перед Богом, народом і Україною, виступає за побудову в країні Храму захисту людини

ДУХОВНІСТЬ

ЗДОРОВ'Я

ЛЮДИНА

ПРАЦЯ, ЕКОНОМІКА І ЗАМОЖНІСТЬ

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ЗАКОННІСТЬ І ПОРЯДОК

ДУХОВНІСТЬ

Ми, християни-демократи, прагнемо розбудувати суспільство вільних громадян і патріотів, заможних і багатих духовно. Без духовності і моральності громадян цивілізована держава існувати не може. Тому ми відстоюємо:

право всіх громадян на свободу і вільність віросповідання. Церква — це душа, совість людини і суспільства;

право церкви і конфесій на вільну діяльність згідно з Конституцією України і на благо народу. Ми за негайне зняття будь-яких податків і зборів з церкви;

освіту як основу становлення людської особистості, яку має підтримувати і фінансувати держава постійно і беззастережно. Заробітна плата освітянина повинна відповідати його соціальному статусу, значимості для майбутнього суспільства;

науку — двигун економічного і технічного прогресу, основу міцності держави. ХДПУ буде вимагати впровадження в життя чітко визначеної підтримки науки державою;

культуру і мистецтво як основу духовності суспільства, сприяння благодійництву.

Учені, працівники освіти, медицини і культури без роботи і зарплати — це наша спільна ганьба, це загибель нашого майбутнього.

ЗДОРОВ'Я

Лише здорова духовно і фізично нація може мати історичні перспективи свого зміцнення і розквіту.

Держава, яка не піклується про здоров'я своїх громадян, не має майбутнього, вона приречена на занепад. А тому ХДПУ виступає за:

державний бюджет, який має бути спрямований передусім на зміцнення медичних закладів та інших установ системи охорони здоров'я людей, збереження генофонду суспільства, що повинно фінансуватися першим рядком бюджету на рівні, достатньому для належного утримання медичних працівників, запобігання захворюванням людей та ефективне їх лікування, придбання сучасного устаткування і медикаментів;

беззастережне дотримування конституційної вимоги щодо безоплатної медичної допомоги в державних і комунальних закладах охорони здоров'я, сувору відповідальність тих, хто незаконно скорочує існуючу мережу державних медичних закладів, примушує людей оплачувати медичні послуги в цих закладах;

моральну, фізичну, матеріальну допомогу сім'ї, її зміцнення як основного осередку суспільства та виховання людини, що є християнською метою і одним із основних завдань держави. Різке і негайне збільшення цільової державної допомоги багатодітним і молодим родинам — наше першочергове зобов'язання;

створення умов, екологічно безпечних для життя і здоров'я людей, оздоровлення навколишнього середовища, реальну ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи, компенсацію населенню збитків, нанесених цим лихом;

невідкладне розширення мережі закладів допомоги пенсіонерам і людям похилого віку.

ПРАЦЯ, ЕКОНОМІКА І ЗАМОЖНІСТЬ

Позбавити людину можливості працювати, а отже забезпечувати себе і свою сім'ю матеріально — це рівнозначно замаху на життя людини, християнські основи суспільства і самої держави. Через те ХДПУ бере на себе зобов'язання:

впровадити в життя запропоновану партією соціально-економічну програму відродження України, спрямовану на зміцнення національного виробництва захист власного виробника, особливо малого і середнього бізнесу, шляхом раціональної податкової та кредитної політики, значного зменшення податкового тиску, повернення в Україну валютних заощаджень із-за кордону, розвитку енергетичних галузей та національного машинобудування, ефективної державної підтримки села, пріоритетного розвитку науки і наукомістких галузей економіки тощо;

розробити і домогтися прийняття Верховною Радою України реальної програми зайнятості та боротьби з безробіттям через розвиток вітчизняного виробництва, сфери послуг;

зробити все, щоб забезпечити роботою працездатних, належною зарплатою, гідними людини умовами життя;

запропонувати в 1998 році національну програму будівництва житла, лікарень, шкіл, доріг, яка дасть змогу збільшити сферу зайнятості та покращити добробут населення;

боротися за проведення економічних реформ не за рахунок народу, а для народу.

Відродження села — шлях збагачення держави і народу. Створення нормальних умов життя на селі — першочергове завдання нашої партії.

Ми готові реалізувати наші програми законодавчо і організаційно вже в 1998—1999 роках.

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ЗАКОННІСТЬ І ПОРЯДОК

ХДПУ зобов'язується:

забезпечити прийняття Верховною Радою розробленого ХДПУ соціального кодексу України з метою утвердження справедливості в соціальній політиці. Ми будемо боротися з будь-якими незаконними привілеями і пільгами;

домогтися, щоб уже в 1998 році були визначені джерела і механізми якнайшвидшої компенсації населенню грошових заощаджень, включаючи їх залік в оплату комунальних послуг, навчання та лікування.

Соціальний захист найбільш уразливих верств населення: дітей (особливо сиріт), молоді, пенсіонерів та інвалідів; створення належних умов життя і праці для жінок, зміцнення державного контролю за цінами на паливо, електричну енергію, квартплату, транспорт, зв'язок, дитяче харчування, медикаменти — це послідовна політична позиція ХДПУ.

Ми не на словах, а на ділі будемо боротися зі злочинністю, за очищення державного апарату від хабарників та різного роду корупціонерів.

Християнсько-демократична партія України бере на себе зобов'язання захищати у Верховній Раді інтереси віруючих, всіх, хто сповідує християнські цінності, і просить підтримати нас на виборах.

Згідно з рішенням головної ради ХДПУ від 10.12.97 р.

Голова ХДПУ Віталій ЖУРАВСЬКИЙ.

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

(Початок на 3-й стор.).

ських мандатів», суперечить конституційним принципам виборчого права.

У листі Голови Верховної Ради України до Конституційного Суду Укрїни з приводу порушеного питання зазначається, що в основі подібних тверджень «лежать хибні уявлення авторів подань, за якими народне волевиявлення зводиться до спрощеного розуміння арифметичної суми волі виборців».

Під час розгляду питання щодо конституційності положення частини п`ятої статті 42 Закону України «Про вибори народних депутатів України» Конституційний Суд України дійшов висновку, що позбавлення списків кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій, що отримали менше чотирьох відсотків голосів виборців, права на участь у розподілі депутатських мандатів, є питанням політичної доцільності, і воно має вирішуватися Верховною Радою України.

6. Відповідно до конституційних принципів виборчого права має бути визнано таким, що не відповідає Конституції України (неконституційним), положення частини четвертої статті 1 Закону України «Про вибори народних депутатів України», згідно з яким «вважається, що виборці, які не брали участі у голосуванні на виборах, підтримують результати волевиявлення тих виборців, які взяли участь у голосуванні на виборах», оскільки це суперечить статті 69 Конституції України, відповідно до якої народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії. Це положення Закону не є визначенням народного волевиявлення, як і волевиявлення окремих громадян, виходячи з того, що виборці повинні здійснити його на виборах особисто. Тим більше, частиною п`ятою статті 40 Закону передбачено, що кожен виборець голосує особисто, а голосування за інших осіб не допускається.

7. Повинні бути визнані неконституційними й деякі інші положення Закону України «Про вибори народних депутатів України», які обмежують здійснення громадянами виборчих прав. Зокрема, положення частини четвертої статті 3 Закону, згідно з яким «здійснення виборчого права зупиняється для осіб, які за вироком суду перебувають в місцях позбавлення волі, — на час перебування в цих місцях». У даному випадку виборче право, про яке йдеться, це конституційне право громадян обирати народних депутатів України і їх конституційне право бути обраними народними депутатами України. Відповідно до частини другої статті 70 Конституції України не мають права голосу (тобто права обирати) лише громадяни, яких визнано судом недієздатними. Тому положення частини четвертої статті 3 Закону, згідно з яким здійснення виборчого права зупиняється для осіб, які за вироком суду перебувають у місцях позбавлення волі, — на час перебування в цих місцях, не відповідає статті 70 Конституції України.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 76 Конституції України, не може бути обраним до Верховної Ради України громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку. Тобто, і в цьому відношенні положення частини четвертої статті 3 Закону суперечить тій же частині третій статті 76 Конституції України. Зазначене положення частини четвертої статті 3 Закону не відповідає і частині першій статті 64 Конституції України, згідно з якою конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

8. Оскільки вибори народних депутатів України є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права (частина перша статті 38, частина перша статті 71, стаття 76 Конституції України), звільнення кандидата у народні депутати України на період виборчої кампанії від виконання обов`язків за місцем роботи є його правом, а не обов`язком. У зв`язку з цим мають бути визнані такими, що не відповідають Конституції України (неконституційними), положення частини сьомої статті 3 Закону, згідно з яким військовослужбовці, особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, судді і прокурори, а також державні службовці можуть бути зареєстровані кандидатами у народні депутати України, якщо на момент реєстрації вони подадуть до відповідної виборчої комісії особисте зобов`язання про припинення виконання службових повноважень на період виборчої кампанії, а також положення частини першої статті 27 Закону, яким на кандидата у народні депутати України покладається обов`язок звільнятися на період виборчої кампанії від виконання виробничих або службових обов`язків за місцем роботи з наданням неоплачуваної відпустки.

Зазначеними положеннями Закону також порушується принцип рівності конституційних прав і свобод громадян (частина перша статті 24 Конституції України).

9. Відповідно до частини другої статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Конституція України, таким чином, надає громадянам право безпосередньо звертатися до суду із скаргою на рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. У цьму відношенні не може бути будь-яких винятків щодо здійснення громадянами України конституційного права безпосередньо звертатися до суду зі скаргами на рішення, дії чи бездіяльність дільничних, окружних та Центральної виборчих комісій, їх посадових і службових осіб. Проте Закон України «Про вибори народних депутатів України» в ряді випадків обмежує судовий захист виборчих прав громадян, встановивши дещо інший порядок, ніж той, що передбачений частиною другою статті 55 Конституції України.

Виходячи з наведеного необхідно визнати такими, що не відповідають Конституції України (неконституційними), положення Закону, за якими обмежується захист виборчих прав громадян у судовому порядку, зокрема: можливість оскарження до суду рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій за умови "якщо інший порядок оскарження не встановлено законом" (частина перша статті 15 Закону), незабезпеченість права громадян на оскарження до суду дій чи бездіяльності посадових і службових осіб дільничних, окружних і Центральної виборчих комісій (частина перша, третя, п`ята статті 15 Закону), унеможливлення оскарження до суду рішення окружної виборчої комісії про визнання народного депутата України обраним та визнання виборів недійсними (частини шоста і восьма статті 43 Закону).

10. У положеннях Закону України «Про вибори народних дупутатів України» не завжди послідовно додержано конституційного принципу рівного виборчого права, відповідно до якого всім виборцям і всім кандидатам у народні депутати України Конституція надає і гарантує рівні правові можливості для реалізації своїх виборчих прав. Зокрема, рівне виборче право не забезпечується положенням частини третьої статті 20 Закону, яким кандидату в народні депутати України, включеному до списку кандидатів від політичної партії, виборчого блоку партій, надається більше правових можливостей у реалізації права бути обраним народним депутатом України: крім балотування по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу йому надається право одночасно бути висунутим кандидатом у народні депутати України також в одномандатному виборчому окрузі. Тобто, одній і тій же особі Закон надає право одночасно виборювати мандат народного депутата України у двох виборчих округах.

Порушення рівного виборчого права Конституційний Суд України вбачає також в тому, що за одного й того ж кандидата в народні депутати України, якому Закон надає можливість одночасно балотуватися по двох виборчих округах, виборці мають голосувати двічі.

Закон не забезпечує рівних правових можливостей у здійсненні громадянами України виборчого права на стадії висування кандидатів у народні депутати України відповідними осередками політичних партій, виборчих блоків партій, які звільнені від збору підписів виборців на підтримку особи, яка висувається цими осередками кандидатом у народні депутати України в одномандатних виборчих округах.

Закон також не забезпечує рівних правових можливостей у виборах народних депутатів України тим, що обмежує участь у них, зокрема в одномандатних виборчих округах, політичних партій, які не зареєстрували списки кандидатів у народні депутати України в Центральній виборчій комісії по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу, позбавляючи такі партії права висувати своїх кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах.

Окремі положення Закону не надають рівних правових можливостей суб`єктам виборчого процесу, зокрема, встановленням неоднакових термінів висування і реєстрації списків кандидатів у народні депутати України від політичних партій, виборчих блоків партій у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі і термінів висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах, а також встановленням неоднакового терміну для забезпечення виготовлення передвиборних плакатів у багатомандатному загальнодержавному та одномандатних виборчих округах.

Виходячи з цього необхідно визнати такими, що не відповідають Конституції України (неконституційними), положення Закону стосовно порядку висування і реєстрації кандидатів у народні депутати України, проведення передвиборної агітації, зокрема:

надання одній і ті й же особі права бути включеною до списку кандидатів у народні депутати України від політичної партії, виборчого блоку партій для участі у виборах по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу та одночасно бути висунутою також в одномандатному виборчому окрузі (частина третя статті 20 Закону);

звільнення від збору підписів виборців у відповідному одномандатному виборчому окрузі на підтримку особи, яка висувається зборами (конференціями) обласних, республіканських в Автономній Республіці Крим, міських в містах Києві і Севастополі осередків політичних партій, виборчих блоків партій, списки кандидатів у народні депутати України яких зареєстровані Центральною виборчою комісією (пункт 2 частини першої статті 25 Закону);

ненадання політичним партіям, що не висунули списки кандидатів у народні депутати України і списки яких не зареєстровані Центральною виборчою комісією по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу, права висувати своїх кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах (частина перша статті 22 Закону);

встановлення неоднакового терміну для висування до списків кандидатів у народні депутати України від політичних партій, виборчих блоків партій для участі у виборах по багатомандатному загальнодержавному виборчому кругу і для висування кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах (частина шоста статті 21, частина четверта статті 22 Закону);

встановлення неоднакового терміну для реєстрації списків кандидатів у народні депутати України від політичних партій, виборчих блоків партій у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі і для реєстрації кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах (частина п`ята статті 24, частина шоста статті 25 Закону);

встановлення неоднакового терміну для забезпечення виготовлення передвиборних плакатів політичних партій, виборчих блоків партій, списки кандидатів у народні депутати України від яких зареєстровані, і для забезпечення друкування передвиборних плакатів кандидатів у народні депутати України, зареєстрованих у відповідному одномандатному виборчому окрузі (частина перша статті 32, частина перша статті 33 Закону).

11. Не можна визнати таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), положення частини четвертої статті 27 Закону України «Про вибори народних депутатів України», згідно з яким кандидат у народні депутати України під час виборчої кампанії не може бути притягнутий до кримінальної відповідальності, заарештований або підданий заходам адміністративного стягнення, які накладаються в судовому порядку, без згоди Центральної виборчої комісії.

Цим положенням Закону на кандидатів у народні депутати України, хоча і тимчасово, фактично поширюється недоторканність, гарантована Конституцією України для народних депутатів України (стаття 80), Президента України (стаття 105), суддів (статті 126, 149).

Вирішуючи питання щодо недоторканності певних посадових осіб, необхідно виходити з того, що встановлення додаткових, порівняно з недоторканністю особи (стаття 29 Конституції України), гарантій недоторканності для окремих категорій державних посадових осіб має на меті створення належних умов для виконання покладених на них державою обов`язків та захист від незаконного втручання в їх діяльність. Недоторканність посадових осіб є гарантією більш високого рівня у порівнянні з недоторканністю, яка встановлюється для всіх осіб, що відповідає принципу рівності прав і свобод громадян та їх рівності перед законом (стаття 24 Конституції України). Якщо права і свободи людини, громадянина, а також гарантії цих прав і свобод (у тому числі додаткові гарантії недоторканності особи) визначаються виключно законами України (пункт 1 частини першої статті 92 Конституції України), то гарантії вищого рівня мають за логікою визначатися виключно Конституцією України, оскільки вони допускають винятки із загального принципу рівності прав і свобод громадян, їх рівності перед законом.

Конституція України таких гарантій недоторканності для кандидатів у народні депутати України не передбачає, як і не надає Центральній виборчій комісії повноважень вирішувати будь-які питання, пов`язані з юридичною відповідальністю цих осіб.

12. Порушує конституційні гарантії права власності і здійснення цього права в Україні (стаття 41 Конституції України) положення частини п`ятої статті 29 Закону України «Про вибори народних депутатів України», згідно з яким за довіреними особами кандидатів у народні депутати України зберігається заробітна плата за останнім місцем роботи на час звільнення їх від виконання виробничих або службових обов`язків, необхідний для підготовки і проведення зборів та інших передвиборних заходів, передбачених Законом, без згоди власника та відповідної компенсації йому понесених витрат за рахунок коштів Державного бюджету України, виділених на проведення виборів. З цих підстав зазначене положення Закону має бути визнано таким, що не відповідає Конституції України (неконституційним).

13. Не додержано конституційного принципу рівного виборчого права (рівності) в положенні частини одинадцятої статті 42 Закону України «Про вибори народних депутатів України», згідно з яким при встановленні результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі в списку кандидатів у народні депутати України від політичної партії, виборчого блоку партій «пропускаються кандидати, обрані в одномандатних виборчих округах». Цей принцип, як уже зазначалось, забезпечується не тільки рівними для всіх громадян засадами участі у виборах та наявністю у них рівної кількості голосів (частина друга статті 4 та частина третя статті 3 Закону), а також юридично рівним впливом цих голосів на результати виборів.

Проте рівнозначність голосів виборців як умова конституційного забезпечення рівного виборчого права найбільше проявляється у голосуванні за кандидатів у народні депутати України, які відповідно до частини третьої статті 20 Закону включені до списку кандидатів у народні депутати України від політичної партії, виборчого блоку партій у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі і одночасно висунуті кандидатом у народні депутати України в одному одномандатному виборчому окрузі.

З цих мотивів зазначене положення частини одинадцятої статті 42 Закону України має бути визнано таким, що не відповідає Конституції України (неконституційним).

На основі викладеного і керуючись статтями 147, 150, 152 Конституції України, статтями 51, 61, 63, 70, 73, 74 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України **вирішив:**

Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), такі положення Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 року зі змінами і доповненнями, внесеними законами України від 11, 25 та 30 грудня 1997 року:

1. Положення Закону, за яким: «Вважається, що виборці, які не брали участі у голосуванні на виборах, підтримують результати волевиявлення тих виборців, які взяли участь у голосуванні на виборах» (друге речення частини четвертої статті 1 Закону).

2. Положення Закону, за якими обмежується здійснення виборчих прав громадянами України:

2.1. «Здійснення виборчого права зупиняється для осіб, які за вироком суду перебувають в місцях позбавлення волі, — на час перебування в цих місцях» (друге речення частини четвертої статті 3 Закону);

2.2. «Військовослужбовці Збройних Сил, Національної гвардії, Прикордонних військ, Управління державної охорони, військ Цивільної оборони, Служби безпеки України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, крім тих осіб, які проходять строкову військову або альтернативну (невійськову) службу, особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, судді і прокурори, а також державні службовці можуть бути зареєстровані кандидатами в депутати, якщо на момент реєстрації вони подадуть до окружної виборчої комісії особисте зобов`язання про припинення виконання службових повноважень на період виборчої кампанії» (частина сьома статті 3 Закону).

3. Положення Закону в частині покладення на кандидатів у народні депутати України обов`язку звільнятися «на період виборчої кампанії від виконання виробничих або службових обов`язків за місцем роботи з наданням неоплачуваної відпустки» (частина перша статті 27 Закону).

4. Положення Закону, за якими обмежується захист виборчих прав громадян у судовому порядку:

4.1. щодо оскарження до суду рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій за умови,

(Закінчення на 6-й стор.).

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

(Початок на 3, 5-й стор.).

«якщо інший порядок оскарження не встановлено законом» (частина перша статті 15 Закону);

4.2. щодо незабезпеченості права громадян на оскарження до суду дій чи бездіяльності посадових і службових осіб дільничних, окружних та Центральної виборчих комісій (частина перша, третя, п`ята статті 15 Закону);

4.3. щодо унеможливлення оскарження до суду рішення окружної виборчої комісії про визнання народного депутата України обраним та визнання виборів недійсними (частина шоста і восьма статті 43 Закону).

5. Положення Закону стосовно порядку висування і реєстрації кандидатів у народні депутати України та проведення передвиборної агітації:

5.1. щодо надання одній і тій же особі права бути включеною до списку кандидатів у народні депутати України від політичної партії, виборчого блоку партій для участі у виборах по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу та одночасно висунутою в одномандатному виборчому окрузі (частина третя статті 20 Закону);

5.2. щодо звільнення від збору підписів виборців у відповідному одномандатному виборчому окрузі на підтримку особи, яка висувається зборами (конференціями) обласних, республіканських в Автономній Республіці Крим, міських у містах Києві і Севастополі осередків політичних партій, виборчих блоків партій, списки кандидатів у народні депутати України яких зареєстровані Центральною виборчою комісією (пункт 2 частини першої статті 25 Закону);

5.3. щодо ненадання політичним партіям, що не висунули списки кандидатів у народні депутати України і списки яких не зареєстровані Центральною виборчою комісією по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу, права висувати своїх кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах (частина перша статті 22 Закону);

5.4. щодо встановлення неоднакового терміну висування до списків кандидатів у народні депутати України від політичних партій, виборчих блоків партій для участі у виборах по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу і висування кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах (частина шоста статті 21, частина четверта статті 22 Закону);

5.5. щодо встановлення неоднакового терміну для реєстрації списків кандидатів у народні депутати України від політичних партій, виборчих блоків партій в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі і для реєстрації кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах (частина п`ята статті 24, частина шоста статті 25 Закону);

5.6. щодо встановлення неоднакового терміну для забезпечення виготовлення передвиборних плакатів політичних партій, виборчих блоків партій, списки кандидатів у народні депутати України від яких зареєстровані, і забезпечення друкування передвиборних плакатів кандидатів у народні депутати України, зареєстрованих у відповідному одномандатному виборчому окрузі (частина перша статті 32, частина перша статті 33 Закону).

6. Положення Закону:

6.1. щодо встановлення винятків із чинного законодавства України, згідно з якими кандидат у народні депутати України під час виборчої кампанії «не може бути притягнутий до кримінальної відповідальності, заарештований або підданий заходам адміністративного стягнення, які накладаються в судовому порядку, без згоди Центральної виборчої комісії» (частина четверта статті 27 Закону);

6.2. щодо збереження заробітної плати за останнім місцем роботи довіреним особам кандидатів у народні депутати України на час звільнення їх від виконання виробничих або службових обов`язків, необхідний для підготовки і проведення зборів та інших передвиборних заходів, передбачених Законом України «Про вибори народних депутатів України» (частина п`ята статті 29 Закону).

7. Положення частини одинадцятої статті 42 Закону, згідно з яким при встановленні результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі в списку кандидатів у народні депутати України від політичної партії, виборчого блоку партій «пропускаються кандидати, обрані в одномандатних виборчих округах».

8. Положення Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 року, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення цього Рішення Конституційним Судом України (далі — Рішення).

9. Це Рішення не поширюється на правовідносини, що виникли на підставі положень Закону України «Про вибори народних депутатів України», визнаних неконституційними, відповідно до яких були врегульовані порядок висування і реєстрації кандидатів у народні депутати України та проведення передвиборної агітації.

10. Підпункти 4.1, 4.2 пункту 4 Рішення поширюються на правовідносини, що виникли у зв`язку з набуттям чинності і застосуванням Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 року.

11. Обов`язки щодо забезпечення виконання Рішення Конституційного Суду України покласти на Верховну Раду України і Центральну виборчу комісію відповідно до їх повноважень.

12. Рішення Конституційного Суду України є обов`язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскарженим.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у «Віснику Конституційного Суду України» та в інших офіційних виданнях України.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ.

Роздруківка з комп'ютерного набору інформаційного агентства ДІНАУ.

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 року (справа про вибори народних депутатів України)

Як відомо, новий Закон України «Про вибори народних депутатів України» (далі - Закон) було прийнято 24 вересня 1997 року, а набрав він чинності з дня офіційного опублікування 25 жовтня 1997 року («Голос України», 25.10.97р.). На час набрання чинності Законом відповідно до його положень минула вже понад третина встановленого терміну для висування до списків кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій для участі у виборах по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу.

Певний відрізок часу було витрачено також на підготовку конституційних подань народними депутатами України та на їх підготовку і розгляд Конституційним Судом України. Внаслідок цього Конституційний Суд України прийняв рішення тоді, коли вибори до Верховної Ради України вже вийшли на «фінішну пряму».

Щоб запобігти в майбутньому подібній ситуації, необхідно відновити правило, встановлене статтею 52 Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 18 лютого 1993 року, згідно з яким внесення змін і доповнень до Закону допускалось не пізніш як за рік до закінчення терміну повноважень Верховної Ради України цього скликання.

На жаль, ця дуже правильна норма була чомусь виключена Законом України "Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 6 березня 1997 року і не була включена до нового Закону. Встановлення обмежувального строку в один рік щодо внесення змін і доповнень до чинних законів, що регулюють порядок виборів до конституційних органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також прийняття нових законів з цих питань, забезпечить можливість здійснення належного конституційного контролю щодо конституційності норм, якими вносяться зміни та доповнення, чи нового закону, і виключить можливість проведення будь-яких виборів на підставі можливих неконституційних положень відповідного закону.

Конституційний Суд України своїм рішенням правильно вирішив значну частину питань, порушених у конституційних поданнях. Але не було належно вирішено, на мою думку, питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону, якими затверджено форму бюлетеня, порядок голосування і підрахунку голосів та встановлення результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі.

Порядок проведення виборів народних депутатів України встановлюється Законом (частина третя статті 77 Конституції України). Закони приймає Верховна Рада України, яка є єдиним органом законодавчої влади в Україні (стаття 75 Конституції України), і якій належить виключне право встановлювати порядок проведення виборів, у тому числі порядок формування парламенту, зокрема визначати систему, за якою повинні проводитися вибори до Верховної Ради України.

Як і будь-який закон, Закон України «Про вибори народних депутатів України» повинен відповідати Конституції України (частина друга статті 8 Конституції України), яка має найвищу юридичну силу.

Згідно зі статтею 76 Конституції України всі чотириста п'ятдесят народних депутатів України обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування. На відміну від статті 71 Конституції України, яка визначає загальні засади виборів до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, стаття 76 Конституції України встановлює конституційні принципи, за якими повинні обиратися всі народні депутати України. Один з них — пряме виборче право. Воно означає, що всі народні депутати України обираються громадянами безпосередньо і особисто.

Чи відповідають зазначеному конституційному принципу положення Закону щодо порядку голосування, підрахунку голосів і визначення результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі?

Відповідно до частини третьої статті 39 Закону в редакції Закону України «Про внесення зміни до статті 39 Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 25 грудня 1997 року до бюлетеня для голосування по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу вносяться назви політичних партій, виборчих блоків партій із зазначенням прізвища з ініціалами перших п'яти кандидатів із внесеного ними списку кандидатів у депутати. У цьому разі голосування відбувається не за кандидатів у депутати, внесених до списку політичною партією, виборчим блоком партій, а фактично за політичну партію, виборчий блок партій, які запропонували список кандидатів у депутати, і аж ніяк не за конкретного кандидата у депутати в цьому списку. Встановлений Законом порядок голосування в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі позбавляє громадян, навіть за умови включення до бюлетеня всіх кандидатів у депутати, що є у списку, права формування списку кандидатів у депутати шляхом надання переваги тому чи іншому кандидату в депутати. Тобто виборці не можуть самі встановити черговість кандидатів у депутати у списку, а повинні підтримати або не підтримати список в цілому, який їм запропоновано політичною партією чи виборчим блоком партій, що робить вибори непрямими.

Непереконливими є доводи про неможливість включення до бюлетеня повних списків кандидатів у депутати через великий розмір бюлетеня.

Запровадження нової системи виборів потребує і нових підходів до їх організації, у тому числі й до форми бюлетеня. Думаю, що звичні для виборців бюлетені в даному випадку, дійсно, не зовсім вдалі. Виготовлення суцільного бюлетеня занадто ускладнить і його друкування, і користування ним під час голосування. Ал[е] можна виготовити його з декількох аркушів.

Не відповідає принципу прямого виборчого права і порядок підрахунку голосів та встановлення результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі. Підрахунок голосів проводиться на підставі виборчих бюлетенів, які не передбачають можливості безпосереднього голосування за конкретного кандидата, тому і в протоколі підрахунку голосів зазначається тільки кількість голосів, поданих за кожний список кандидатів у депутати від політичної партії, виборчого блоку партій у цьому окрузі.

Відповідно до частини шостої статті 42 Закону депутатські мандати розподіляються між політичними партіями, виборчими блоками партій пропорційно кількості отриманих ними голосів за умови, що їх списки кандидатів у депутати отримали чотири і більше відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. Політичні партії, виборчі блоки партій, списки кандидатів у депутати яких отримали менше чотирьох відсотків голосів, не отримують права на участь у розподілі депутатських мандатів (частина п'ята статті 42 Закону).

Розподіл депутатських мандатів відбувається за виборчою квотою, яка вираховується шляхом ділення кількості голосів виборців, які проголосували за списки кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій, що отримали чотири і більше відсотків голосів (частини сьома і восьма статті 42 Закону), на число мандатів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі.

Внаслідок такого розподілу політичні партії та виборчі блоки партій мають більшу кількість депутатських мандатів, ніж фактично отримали їх від виборців. Це відбувається за рахунок голосів, набраних списками політичних партій і виборчих блоків партій, які не отримали такого відсотка голосів. Зазначений порядок підрахунку голосів фактично спотворює результати голосування і волевиявлення виборців.

Не відповідає волевиявленню виборців і відсутність у Законі умови отримання депутатських мандатів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі. Такою умовою, як і в одномандатному виборчому окрузі, повинно бути набрання більшості голосів «за», ніж «проти».

З урахуванням наведеного вважаю, що не відповідають статтям 71, 76 Конституції України (є неконституційними) і такі положення Закону України «Про вибори народних депутатів України» з наступними змінами і доповненнями: положення частини третьої статті 39 щодо включення до бюлетеня переліку політичних партій і виборчих блоків партій та прізвища з ініціалами перших п'яти кандидатів із внесених до списку кандидатів у депутати від них; положення частини десятої статті 40 щодо позначок у бюлетені проти назви політичної партії, виборчого блоку партій; частин п'ятої, шостої, сьомої, восьмої, дев'ятої, десятої, тринадцятої статті 42 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

Микола САВЕНКО,
суддя Конституційного Суду України.

Открытое акционерное общество Донецкий хлебозавод № 14

Уважаемые акционеры! Правление ОАО «Донецкий хлебозавод № 14» информирует о том, что 22 апреля 1998 г. в 13 часов по адресу: 340037, Донецк, ул. Кирова, д. 145 (ДК им. Франко), тел. (0622) 63-34-23, состоится общее собрание акционеров со следующей повесткой дня:

1. Отчет председателя правления о результатах работы ОАО «Донецкий хлебозавод № 14» за 1997 г. Заключение ревизионной комиссии.
2. О распределении прибыли ОАО «Донецкий хлебозавод № 14».
3. Внесение изменений и дополнений в устав ОАО «Донецкий хлебозавод № 14».
4. Об избрании наблюдательного совета.
5. Об избрании ревизионной комиссии.
6. Внесение изменений и дополнений в положения ОАО «Донецкий хлебозавод № 14».
7. Разное.

Для участия в собрании необходимо иметь паспорт либо другой документ, удостоверяющий личность. Регистрация участников производится 22 апреля 1998 г. с 11 час. до 12 час. 30 мин.

Правление ОАО
«Донецкий хлебозавод № 14».

Открытое акционерное общество «Горловское предприятие металлуниверсалторг»

Уважаемые акционеры! Правление ОАО «Горловское предприятие металлуниверсалторг» информирует вас о том, что 28 апреля 1998 г. в 12 час. по аресу: Донецкая обл., г. Горловка, ул. Ртутная, 1, тел. (06242) 3-02-00, состоится общее собрание акционеров со следующей повесткой дня:

1. Отчет председателя правления о результатах работы ОАО «Горловское предприятие металлуниверсалторг» за 1997 г. Заключение ревизионной комиссии.
2. О распределении и использовании прибыли ОАО «Горловское предприятие металлуниверсалторг».
3. Утверждение изменений и дополнений в устав ОАО «Горловское предприятие металлуниверсалторг».
4. Утверждение новой редакции дочерних предприятий «Оазис» и «Стимул» в связи с изменением наименования предприятия.

Для участия в собрании необходимо иметь паспорт либо другой документ, удостоверяющий личность. Регистрация участников производится 28 апреля 1998 г. с 10 час. до 11 час. 30 мин. по адресу: Донецкая обл., г. Горловка, ул. Ртутная, 1, (06242) 3-02-00.

Правление ОАО
«Горловское предприятие металлуниверсалторг».

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ ВАТ «СУМИНАФТОПРОДУКТ»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 23 квітня 1998 року о 12.00 за адресою: 244030, Суми, вул. Шевченка, 9, приміщення штабу Цивільної оборони.

Порядок денний

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про збільшення статутного фонду товариства.
4. Внесення змін та доповнень до статуту ВАТ «Суминафтопродукт».
5. Вибори голови та членів спостережної ради товариства.
6. Затвердження положення про спостережну раду товариства та внесення змін та доповнень до внутрішніх документів товариства.

Реєстрація учасників зборів у день зборів з 8.30.

Для участі у зборах потрібно мати документ, який посвідчує особу. У разі, якщо ви особисто не можете взяти участь у загальних зборах акціонерів, просимо вас надіслати доручення на передання права вашого голосу голові правління або іншій уповноваженій особі за адресою:

244030, Суми, вул. Шевченка, 5, ВАТ «Суминафтопродукт».

Телефон (0542) 21-04-69; факс (0542) 21-06-12.

Правління.

ВАТ «Геліос»

на давальницьких умовах проводить рафінацію, дезодорацію і розфасовку олії соняшникової в поліетиленові пляшки місткістю 1 л.

З пропозиціями звертатися за адресою: Закарпатська обл., Ужгород, вул. Шумна, 25.

Тел. (03122) 3-21-28; тел/факс (03122)1-25-01.

Загальні збори акціонерів СП ВАТ «Енергоресурс» відбудуться 7 квітня 1998 р. о 14-й годині за адресою: м. Львів, вул. Наукова, 5.

Порядок денний:

1. Затвердження результатів діяльності товариства за 1997 р.
2. Визначення основних напрямів діяльності товариства на 1998 р.
3. Внесення змін до статуту товариства.
4. Вибори членів ради товариства та ревізійної комісії.
5. Різне.

ВАТ «Романівський склозавод»,

заснований графом Іллінським-Стецьким у 1903 році, пропонує більше 130 найменувань кришталевих виробів (чарки, келихи, фужери, стопки, стакани, кухлі, графини, сувенірні м'ячі, роги).

Продукція ВАТ — це елегантні лінії, висока якість, помірні ціни.

Можливий бартер.

261630, Дзержинськ Житомирської обл., вул. Жовтнева,97.

Тел.:(04146) 9-12-39, 9-18-06, 9-13-87.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, бульв. Пушкина, 34 возбудил дело №13-1/8б от 30.01.98 г.

О ПРИЗНАНИИ БАНКРОТОМ ЗАО"БУРЕВЕСТНИК",

расположенного по адресу: 343810, Донецкая обл., г. Дебальцево, ул. 346- стрелковой дивизии.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления

До уваги акціонерів ВАТ «Чернігівмолпром»

Правління ВАТ «Чернігівмолпром» повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 22 квітня 1998 року об 11-й годині за адресою: Чернігів, вул. Леніна, 51, кінотеатр «Дружба».

Реєстрація акціонерів — з 9-30 до 11-00.

Порядок денний:

1. Затвердження звіту правління "Про підсумки фінансово-господарської діяльності за 1997 рік".
2. Затвердження звітів та висновків ревізійної комісії про діяльність товариства.
3. Затвердження актів передачі майна.
4. Внесення змін в установчі документи.
5. Різне.

Для участі в зборах при собі мати:
— документ, що посвідчує особу;
— доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Довідки за телефонами: (04622) 7-31-19; 7-34-30.

Правління ВАТ.

Арбитражный суд Харьковской области (Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дело № Б-7587/7-72 о банкротстве частной фирмы «Анна» (юридический адрес: Харьков, ул. 1-й Конной Армии, 109-а).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Загальні збори акціонерів ВАТ «Ласт» відбудуться 24 квітня 1998 року о 16.00 за адресою: 290058, Львів, вул. Липинського, 12.

Порядок денний:

1. Затвердження звітів ради, правління та ревізійної комісії про результати діяльності за 1997 рік.
2. Внесення змін до статуту.
3. Вибори керівних органів товариства.
4. Визначення основних напрямів діяльності на 1998 рік.
5. Різне.

ВАТ «Івано-Франківський завод «Промприлад»

повідомляє акціонерів про скликання 23 квітня ц. р. річних зборів з порядком денним:

1. Звіт правління ВАТ за підсумками 1997 року та основні напрями роботи у 1998 році.
2. Звіт ради акціонерів за 1997 рік.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Звіти керівників ДП «Енергомеханік» та ДП «ФОК».
5. Внесення змін до статуту ВАТ у відповідності до змін у чинному законодавстві.

Початок зборів 23 квітня о 15-00 в актовому залі ВАТ за адресою: Івано-Франківськ, вул. Сахарова, 23.

Реєстрація акціонерів з 9-00.

Контактні телефони: 2-24-56, 9-82-70.

Правління ВАТ «Промприлад».

Арбітражним судом Хмельницької області порушено справи про банкрутство:

№ 290-Б/2 від 16.10.1997 р. приватної виробничо-комерційної фірми «Скорпіон», 281100, м. Старокостянтинів, вул. Жовтнева, 31, кв. 10, р/р 110468136 у Старокостянтинівському відділенні Ощадбанку 2888, МФО 375166, код 22770218;

№ 287-Б/2 від 16.10.1997 р. приватної виробничо-комерційної фірми «Сатурн», 281100, м. Старокостянтинів, вул. Демократична, р/р 468212 у Старокостянтинівському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 315201, код 14165532;

№ 327-Б/8 від 9.12.1997 р. товариства з обмеженою відповідальністю виробничо-комерційної фірми «Супутник», 281100, м. Старокостянтинів, вул. Челюскіна, 7, кв. 5, р/р 467938 у Старокостянтинівському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 315201, код 21347771;

№ 288-Б/2 від 16.10.1997 р. Старокостянтинівської агробудфірми «Пік», 281100, м. Старокостянтинів, вул. Миру, 25, кв. 93, р/р 606809 у Старокостянтинівському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 315201, код 14170237;

№ 289-Б/2 від 16.10.1997 р. товариства з обмеженою відповідальністю «Едланд-Інвест», 281100, м. Старокостянтинів, вул. І. Франка, 9, р/р 110467027 у Старокостянтинівському відділенні Ощадбанку 2888, МФО 375166, код 21334478.

Кредиторам та можливим санаторам направляти заяви з майновими вимогами до боржників у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: 280000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1, Арбітражний суд.

Правление открытого акционерного общества «Химик» (Луганск)

сообщает о собрании акционеров, которое состоится 15 апреля 1998 года в 10.00 по адресу: Луганск, кв. Южный, СШ № 51.

Проезд: с ж/д вокзала — автобус № 109;
с автовокзала — маршрутное такси № 187.

Регистрация акционеров с 8 до 10 часов.

Повестка дня:

1. Отчет правления о деятельности общества за 1997 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Утверждение баланса за 1997 год.
4. Выборы правления.
5. Выборы ревизионной комиссии.

Арбітражний суд Закарпатської області порушив справу № 182/7 про визнання банкрутом МПП «Мовібор» (Ужгородський район, м. Чоп, вул. Тисова, 4, р/р 468201, Промінвестбанк, м. Чоп).

Претензії кредиторів і можливих санаторів приймаються в місячний термін.

«РЕВОЛЮЦІЯ», «ЕВОЛЮЦІЯ» — ПОНЯТТЯ СУМІСНІ ТОДІ, КОЛИ ЙДЕТЬСЯ ПРО ПОДАТКОВУ РЕФОРМУ

ПРУДОН свого часу визнавав, що «питання про податки є, по суті, питанням про державу». І хоча сучасне розуміння держави набагато складніше від припущення французького філософа, все ж треба визнати, що податкова система — не менш обов'язковий елемент державного будівництва, ніж класичні: кордони, територія, влада і т. п.

Чому не платять заробітної плати вчителям і лікарям? Чому не виплачують пенсії? Чому розвалено національне виробництво? Чому, зрештою, наші керманичі принизливо зазирають у очі кожному закордонному зайді, з надією підставляючи жебрацького капелюха? Чому?.. Бо нема грошей, не вельми мудруючи, відмахується від прискіпливого «чорнолюду» уряд. Але ж як це нема? Ні для кого не є таємницею той факт, що вітчизняна «інституція» податкових служб — це потужна система фіскального наповнення бюджету. Кожне українське підприємство, від промислових гігантів до комерційних кіосків, мало неприємну нагоду переконатися, що податкова адміністрація в Україні діє, та ще й як. То в чому річ? Чи справді в усьому винні «кляті тіньовики», котрі всупереч елементарним канонам патріотизму «зажали» близько п'яти мільярдів гривень (зауважу — це тільки офіційні дані)? А чи, може, продірявилися вітчизняні засіки, й гроші канули в безвість?

Мабуть, проблема полягає в іншому: в надзвичайній, гідній подиву безглуздості української системи оподаткування.

Намагаючись аналізувати українську податкову систему, неодмінно ловиш себе на думці: її автор або ж повний невіглас у галузі економічних знань, або ж ця людина (зрозуміло, тут не йдеться про персоніфікованого відповідального) добре свідома своєї ролі й спланувала розвалити вщент підвалини економічної незалежності України.

Чинна податкова система сьогоднішньої України — це царство директивного хаосу, безпорядності й свавілля водночас. Годі навіть сподіватися аргументувати існування того чи іншого податку.

Чи не тому наші державні мужі дивуються: все в нас, мовляв, «як у людей», тобто — на Заході. Одна лише різниця — в них податки платять, а в нас ні.

Дивуватися тут не треба. Річ у тім, що саме прихильність наших можновладців до безглуздого копіювання західних економічних моделей (в тому числі у сфері оподаткування) без врахування реальних соціально-економічних умов України спричинила ту глобальну за масштабами національну економічну катастрофу, котру ми тепер маємо.

Проаналізуємо спочатку податок на додану вартість —ПДВ, який використовується нині в промислово розвинених країнах. Це — результат розвитку конкретної історико-економічної ситуації. Він з'явився вперше у Франції 1954 року й став засобом подолання кризи перевиробництва. На яких же підставах його втягнуто в Україну, де перевиробництво залишається недосяжним обрієм? Навіть Європейська співдружність визнала ПДВ тільки в 1962 році, а Великобританія й після цього обходилася без ПДВ майже десять років. Сполучені Штати та ще велика кількість західних країн не використовують ПДВ і не планують цього. Зате в Україні, яка ні сном ні духом не відала про вільний «пільгово-податковий режим» виробництва, зашморг ПДВ було накинуто на худу й кволу національну економіку водночас з запровадженням національної символіки. Чи треба дивуватися з того, що під таким тягарем наша економіка впала на коліна.

Справа в тому, що за своєю технологією ПДВ вимагає велетенського грошового обігу для «самообслуговування». Лише 10—20 відсотків від загального обігу потрапляють до бюджету, решта залишається в порожньому технологічному обіговому циклі. В результаті — ще більше ускладнюється проблема нестачі в обігу реальної грошової маси (тепер «живих» грошей перебуває в обігу в Україні в чотири рази менше, ніж потрібно). До того ж, «розумні» підприємства не забаряться виставити державі рахунки з ПДВ. Шляхом нехитрих фінансових маніпуляцій у процесі придбавання-продажу, експорту-імпорту продукції та гри на різницях собівартості з бюджету витягуються шалені гроші. Про вселенські масштаби махінацій з ПДВ свідчить хоча б той факт, що сьогодні в Україні процвітають десятки спеціальних консалтингових фірм, які утримуються підприємцями в обмін на надання консультативних послуг, рекомендацій щодо маніпулювання з податками.

Зрозуміло, яку мету мали численні консультанти — фахівці в галузі фіскальної політики. Перша — не дати з'явитися Україні як сильному конкурентові на світових ринках. Адже така система «розвитку» була успішно апробована в деяких країнах Африки та Латинської Америки, які й досі не можуть позбутися наслідків «допомоги».

Друга мета — «допомогти» наповнити державний бюджет, щоб знов його пограбувати через сплату надмірних відсотків за державними позиками.

Це завдання значно полегшувалося, бо в Україні на владних «верхотурах» ніхто не хотів суперечити такій політиці. І перший, і другий українські президенти були готові впроваджувати що завгодно, тільки зберегти б місце біля владного керма, «позичити» в Заходу хоч трохи доларів та кинути їх невдячній «черні», котра чомусь ніяк не хотіла «розбудовувати державу» на голодний шлунок.

Тепер подивимося на сумно звісний ФОП — податок на Фонд оплати праці, який сьогодні становить близько 50 відсотків від розміру заробітної плати кожного, хто працює. Мабуть не помилюся, якщо скажу, що нікому достеменно не відомо, куди ж діваються ці гроші. Хіба, може, «найеруднованіші» щось чули про пенсійні відрахування (а де ж ті пенсії?), соціальні виплати (як, наприклад, «щедрі» п'ятигривневі «пожертви» на новонародженого) та профспілкові видатки (тут «прогрес» значний: Всеукраїнська партія трудящих —дитя голови Федерації профспілок Олександра Стояна —впевнено виборює депутатські мандати і є чи не однією з найбагатших партій України).

А саме головне: ні працівник, ні тим більше роботодавець, на плечі якого лягає тягар податку на Фонд оплати праці, ніяк не зацікавлені в сплаті такої данини. Кому це потрібно? Тому й з'являються фіктивні відомості про отриману заробітну плату, тому й «отримують» люди мізер з офіційної каси, а решту —з «чорної».

У такий приблизно спосіб державі не сплачують податок на прибуток. Мистецтво маніпуляції прибутками просте до банальності — завищення розмірів видатків виробництва. Іншими словами — витрати фальсифікуються. Податкові органи лише розводять руками: законодавство дуже нечітко регламентувало віднесення на собівартість продукції всього спектра можливих витрат. Цей податок прямим та широким шляхом переводить гроші в «тінь». Та сприяє ескалації нерівномірності податкового розвантаження поміж суб'єктами виробництва. Тільки знедолені, нікому не потрібні державні підприємства ще продовжують платити податок на прибуток. Та й то лише тому, що до «хитрощів» просто руки не доходять. Так, на сьогодні на долю державних підприємств припадає 87 % сплати податків, при тому, що обсяги обігу в державному та приватному секторах майже однакові.

Наслідки такої політики катастрофічні:

майже остаточно втрачено можливості формування потужного національного капіталу як першооснови розвитку вітчизняного виробництва;

національне виробництво фактично знищене, воно не може розвиватися без стратегічних іноземних інвестицій, а інакше кажучи, перебуває в цілковитій залежності від інтересів зовнішнього капіталу;

немає фінансових основ, конче потрібних для розвитку малого та середнього бізнесу, а тому унеможливлюється поява середнього класу — гаранта розвитку цивілізованого суспільства.

Намагаючись знайти вихід із цього становища, опозиційний Кабінет міністрів партії «Громада» розробив проект якісно нового Податкового кодексу, який покликаний стати законодавчою основою кардинальної податкової реформи. Кодекс формувався понад півтора року. В основу нової податкової політики закладено принцип безумовної адекватності податкової системи реаліям національної економіки:

— податки повинні бути оптимально мінімальні;

— не повинні бути прогресивні;

— не повинні стягуватися раніше від реально отриманого доходу;

— податкові ставки мусять залишатися стабільними (незмінюваними) протягом тривалого часу;

— податки повинні бути такими, яких неможливо уникнути;

— мають бути посильні для суб'єктів оподаткування;

— повинні бути «прозорі», легко обраховуватися, не можна допустити двозначного трактування законодавчих норм податкової політики.

По суті, йдеться про тектонічну реконструкцію податкової системи, про нову філософію оподаткування.

Передусім ми запропонували відмовитися від податку на додану вартість та податку на прибуток з підприємств як шкідливих для української економіки. Їх пропонується замінити податком на кредиторську вимогу, який дуже схожий на податок з обороту, але позбавлений його недоліків. Об'єктом оподаткування цього податку є кредиторські вимоги, що виникають з угод. Дуже важливо, що цей податок є непрямим, адже його сплачує покупець під час купівлі товарів (робіт, послуг), а відтак — національне виробництво отримує істотне податкове розвантаження. Величина нарахування податку на кредиторську вимогу повинна становити не більш як 10%. Для торгово-комерційних підприємств — 5%. Новий податок на кредиторську вимогу є таким, якого неможливо уникнути. Великого значення набуває те, що податкові органи при контролі сплати податку на кредиторську вимогу повинні будуть лише визначити обсяги реалізації підприємств, приховати які практично неможливо. І, зрештою, соціально знаменний результат нововведення: тіньова економіка стає неможливою, «нерентабельною», економічно невигідним «бізнесом». Обслуговування тіньових оборотів стає збитковим.

Тепер щодо реконструкції податку на Фонд оплати праці. Насамперед треба відзначити, що ми пропонуємо скоротити величину податку з 47 до 30 відсотків і створити на цей кошт єдиний фонд соціального захисту населення. Ці 30-відсоткові відрахування «розщеплюються» на три джерела фінансового забезпечення програм діяльності фонду. Тобто формують кошти для обов'язкового пенсійного страхування, медичного забезпечення, фонду зайнятості населення.

Найголовнішим у нашій концепції є те, що реформа ґрунтується на принципах персоніфікації пенсійних рахунків і рахунків медичного страхування. Інакше кажучи, працюючий отримує гарантії особистої перспективи. Він «кредитує» своє майбутнє. Адже гроші надходять не до абстрактних пенсійних фондів і не для реалізації політичних амбіцій керівництва профспілок, а на рахунки (потреби) конкретної людини.

Ще одне податкове лихо України, яке стосується кожного особисто, — прогресивне оподаткування доходів громадян. Цей податок явище не менш історично обумовлене, ніж податок на додану вартість. До нього також має дорости суспільство. Великобританія утримувалася від прогресивного оподаткування 95 років вільного в економічному плані розвитку, Сполучені Штати — майже 11 років. Та навіть після запровадження податку прогресія не долала межі 8—9 відсотків. А в Україні прогресивне оподаткування з'явилося водночас із здобуттям незалежності, але в таких масштабах, що відразу паралізувало можливості нагромадження капіталу населенням. У 1992—1993 рр. розмір цього податку сягав 90%, — та й сьогодні 40-відсоткова прогресивка не є посильною.

Тому ми пропонуємо замінити прогресивний прибутковий податок з громадян єдиним 10% податком.

Мабуть, найбільшу дискусію в процесі підготовки нової концепції викликала проблема неоподатковуваного мінімуму. Сплата податків, на наше переконання, повинна мати загальний характер. Кожен громадянин в ідеалі має розглядати факт оподаткування як юридичний зв'язок між собою та державою. До того ж запровадження неоподатковуваного мінімуму штучно диференціює суспільство, а тому веде до соціального дискомфорту суспільних категорій. Але ми розуміємо, що в сучасній Україні, де рівень життя пересічного громадянина не витримує ніякої критики, запровадження неоподатковуваного мінімуму цілком виправдана жертва.

Сьогодні опозиційний Кабінет міністрів розпочинає акцію народного обговорення осно нового проектного податкового законодавства. Паралельно з цим ми працюємо над створенням потужної ситуативної парламентської коаліції для лобіювання проекту в Верховній Раді. І — негайно.

У результаті, за інтегральними розрахунками фахівців, реалізація податкових нововведень опозиційного Кабінету міністрів матиме:

— зменшення податкового тиску на юридичних осіб вдвічі, для громадян — у три рази;

— бюджет додатково отримає майже десять мільярдів гривень, причому без урахування можливостей зростання виробництва, за рахунок виведення 47—49% тіньових оборотів оподаткування.

Незважаючи на очевидні переваги наших пропозицій, вже тепер зрозуміло, що парламентська доля Податкового кодексу не буде легка. Дуже багатьом людей з вищих ешелонів влади та з-за кордону цілком влаштовує сьогоднішня ситуація в податковій сфері, позаяк вона дозволяє неподільно владарювати. Опоненти з табору виконавчої влади запитають нас: як можна вилучити Україну із загальноєвропейського контексту принципів оподаткування, ізолюватися і т. д. Відповідаємо: на таких самих підставах, на яких Україну, завдяки діяльності цієї самої виконавчої влади, «вилучено» з загальноєвропейського контексту добробуту та соціального забезпечення.

Україна має йти своїм шляхом. Лише тоді наша держава, її працьовиті люди досягнуть того рівня життя, на який, безперечно, заслуговують.

Юлія ТИМОШЕНКО,
народний депутат України,
прем'єр-міністр опозиційного уряду партії «Громада».

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

В. о. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44,
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 261015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311042.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0